

Củng cố y tế cơ sở: Đòn bẩy tăng trưởng khu vực Đông Á - Thái Bình Dương

12:36 22/01/2026

Khu vực Đông Á và Thái Bình Dương đang đứng trước ngã rẽ quan trọng khi sự gia tăng đột biến của các bệnh mãn tính không lây nhiễm có nguy cơ làm quá tải hệ thống y tế và kìm hãm đà tăng trưởng thu nhập.

Ảnh minh họa

Báo cáo mới của Ngân hàng Thế giới với tựa đề "Một Tương lai Khỏe mạnh: Y tế Cơ sở và Dịch bệnh Mãn tính tại Đông Á - Thái Bình Dương" chỉ ra rằng những cải cách cấp bách trong hệ thống y tế cơ sở có thể giúp khu vực này vượt qua thách thức ngày càng lớn, từ đó đảm bảo một tương lai khỏe mạnh và thịnh vượng hơn.

Lợi ích kinh tế mang lại là vô cùng thuyết phục: các ước tính cho thấy việc củng cố y tế cơ sở đem lại tỷ suất sinh lời cao, với mỗi 1 USD đầu tư có thể tạo ra tới 16 USD lợi ích kinh tế nhờ cải thiện sức khỏe, năng suất lao động và tạo thêm việc làm.

Ông Carlos Felipe Jaramillo, Phó Chủ tịch Ngân hàng Thế giới phụ trách khu vực Đông Á và Thái Bình Dương, nhận định: "Hệ thống y tế cơ sở vững mạnh không chỉ bảo vệ sức khỏe người dân. Một cộng đồng khỏe mạnh sẽ học tập tốt hơn, làm việc năng suất hơn, đồng thời tiết kiệm và đầu tư nhiều hơn. Những lợi ích này giúp các quốc gia mở rộng cơ hội, xây dựng vốn con người, tạo việc làm và thúc đẩy sự thịnh vượng bao trùm. Khu vực Đông Á và Thái Bình Dương đóng góp đáng kể vào mục tiêu của Ngân hàng Thế giới là cung cấp dịch vụ y tế chất lượng, giá cả phải chăng cho 1,5 tỷ người vào năm 2030. Việc cải cách y tế cơ sở để giải quyết những thách thức sức khỏe cấp bách nhất của khu vực sẽ là chìa khóa để đạt được mục tiêu đó".

Trong ba thập kỷ qua, các nước Đông Á và Thái Bình Dương đã đạt được những cột mốc y tế đáng nể: tỷ lệ tử vong ở trẻ dưới 5 tuổi giảm mạnh từ 57 xuống còn 15 ca trên 1.000 trẻ sinh sống, và tuổi thọ trung bình tăng từ 68 lên 77 tuổi. Tuy nhiên, dù sống thọ hơn, người dân lại phải trải qua gần một thập kỷ sống chung với sức khỏe kém. Khi dân số già hóa và đô thị hóa gia tăng, lối sống thiếu lành mạnh đang thúc đẩy sự bùng phát của các bệnh không lây nhiễm ở những người trưởng thành trong độ tuổi lao động sung sức nhất, làm giảm năng suất và gia tăng chi phí y tế.

Phòng bệnh là tuyến phòng thủ đầu tiên chống lại các bệnh không lây nhiễm. Các dịch vụ y tế cơ sở - như sàng lọc, phát hiện sớm và điều trị đóng vai trò then chốt trong việc ngăn ngừa, quản lý bệnh tật và giảm tải cho các bệnh viện. Tuy nhiên, tại nhiều quốc gia Đông Á và Thái Bình Dương, các cơ sở y tế vẫn chủ yếu tập trung vào điều trị thay vì phòng ngừa. Nhận thức về nguy cơ của bệnh không lây nhiễm còn thấp, và nhiều người dân vẫn coi dịch vụ y tế cơ sở là kém chất lượng. Hậu quả là các hộ gia đình thường bỏ qua việc chăm sóc tại tuyến cơ sở hoặc vượt tuyến đi khám tại các bệnh viện, dẫn đến việc chậm trễ trong tiếp cận y tế kịp thời và việc chưa tận dụng hết các dịch vụ phòng ngừa.

Ông Aaditya Mattoo, Chuyên gia Kinh tế trưởng khu vực Đông Á và Thái Bình Dương của Ngân hàng Thế giới, cho biết: "Cải thiện y tế cơ sở là yếu tố sống còn cho sự tăng trưởng bền vững ở Đông Á và Thái Bình Dương. Bằng cách đầu tư vào phòng ngừa, đón đầu đổi mới sáng tạo và củng cố dịch vụ y tế cấp cộng đồng, các nước Đông Á và Thái Bình Dương sẽ tạo ra những cơ hội mới cho tiến bộ kinh tế và nâng cao chất lượng cuộc sống trên toàn khu vực".

Báo cáo nhấn mạnh rằng các cải cách cần được thiết kế phù hợp với năng lực tài chính, kỹ thuật cũng như bối cảnh chính trị của từng quốc gia. Báo cáo đề xuất bốn hành động cụ thể. Đầu tiên, trang bị cho đội ngũ y tế cơ sở hạ tầng, công cụ và kỹ năng cần thiết để giải quyết cả các bệnh không lây nhiễm.

Thứ hai, nâng cao chất lượng chăm sóc thông qua việc giám sát và khen thưởng các đơn vị cung cấp dịch vụ đạt kết quả tốt. Thứ ba, đảm bảo chi phí y tế cơ sở ở mức phải chăng, thậm chí miễn phí cho người có thu nhập thấp. Cuối cùng, tuyên truyền, khuyến khích và tạo động lực để người dân áp dụng lối sống lành mạnh hơn, bao gồm cả việc chủ động tìm kiếm các dịch vụ chăm sóc dự phòng.

Minh Anh